

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 221/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. apríla 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Stavrovskou, Poštová 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Em 4/2011 a postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Em 1/2014 a takto

rozhodol:

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) doplnená podaním doručeným 19. apríla 2016, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom

pod sp. zn. 8 Em 4/2011 a postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 38 Em 1/2014 (ďalej aj „napadnuté exekučné konania“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: „Sťažovateľ žil v manželskom zväzku s [REDAKOVANÉ], narodenou..., t. č. bytom... Účastníci uzatvorili manželstvo dňa 08.07.1995. Z manželstva sa účastníkom narodilo jedno dieťa – [REDAKOVANÉ]. Manželstvo rodičov maloletej [REDAKOVANÉ] bolo rozvedené Rozsudkom Okresného súdu v Galante, sp. zn. 11C/90/2003 zo dňa 16.04.2004, právoplatný 24.06.2004. Maloletá [REDAKOVANÉ] bola zverená na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný k úhrade výživného na maloletú [REDAKOVANÉ], styk otca nebol upravený súdnym rozhodnutím...

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 2P/23/2009 zo dňa 01.04.2009... súd rozhodol na návrh otca o tom, že maloletá [REDAKOVANÉ] a jej rodičia sú povinní po dobu 4 mesiacov od právoplatnosti rozsudku podrobiť sa odbornému poradenstvu, psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave, referáte poradensko-psychologických služieb. Upravil styk otca s maloletou [REDAKOVANÉ] a to na obdobie od skončenia realizácie výchovného opatrenia počas ďalších 3 mesiacov každú prvú sobotu v mesiaci od 13.00 hod. do 16.00 hod. za prítomnosti zamestnanca KS [REDAKOVANÉ] v priestoroch tohto strediska. Od skončenia asistovaného styku upravil styk otca s maloletou tak, že otec má právo stretávať sa s maloletou každý párnny víkend v mesiaci súvisle a neprerušovane od piatku 17.00 hod. do nedele 17.00 hod., každý rok počas vianočných sviatkov (sťažovateľ mal pravdepodobne na mysli veľkonočné sviatky, pozn.) v deň veľkého piatku od 10.00 hod. do 18.00 hod., počas prázdnin súvisle a neprerušovane prvé dva týždne v mesiaci júl od 01.07. od 10.00 hod. do 14.07. do 18.00 hod. Proti tomuto rozsudku podala matka maloletej odvolanie, Krajský súd v Bratislave, sp. zn. 11CoP/148/2009 zo dňa 22.09.2009 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil... Toto rozhodnutie malo za cieľ zlepšiť vzájomnú komunikáciu medzi rodičmi, vzťah maloletej k otcovi, upraviť styk otca s maloletou, pretože po rozvode manželstva sa rodičom nepodarilo dosiahnuť vzájomnú dohodu ohľadne styku otca s maloletou. Styk otca s maloletou bol v období od apríla 2007 do júna 2008 zakázaný predbežným opatrením súdu z dôvodu preventívnej ochrany dieťaťa počas prebiehajúceho trestného stíhania

vo veci údajného sexuálneho zneužívania dieťaťa otcom. Od júla 2008 bol styk otca s maloletou opäť upravený predbežným opatrením súdu v každú prvú sobotu v mesiaci od 10.00 hod. do 13.00 hod., avšak styk sa už nikdy nezrealizoval.

Výchovné opatrenie psychologické poradenstvo prebiehalo na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave. Počas výchovného opatrenia nikdy neprišlo k spoločnému stretnutiu matky, otca a maloletej. Otec sa sťažoval na spôsob realizácie výchovného opatrenia a Ústredie... potvrdilo, že pri realizácii výchovného opatrenia bol porušený zákon č. 305/2005 Z. z. o o sociálnoprávnej ochrane detí.

Výchovné opatrenie bolo ukončené dňa 08.07.2011.

Po ukončení výchovného opatrenia bol upravený styk sťažovateľa s maloletou dcérou, avšak nikdy sa nerealizoval. Sťažovateľ sa na stretnutia s maloletou pravidelne dostavil, avšak matka s ním odmietala komunikovať. Matka odmietala otcovi uviesť, v ktorom byte s dieťaťom býva. V júli 2012 si matka naplánovala zahraničnú dovolenku s dcérou práve v čase, keď mala byť dcérka u otca a skutočne s dcérou odcestovala. Otec požiadal o pomoc políciu. V ďalšom období matka s otcom komunikovala len za prítomnosti polície, bez polície komunikáciu naďalej odmietala. Privolaných policajtov matka vždy poslala za dcérou, aby zaznamenali, že dcérka nechce ísť s otcom.

Sťažovateľ aktívne žiadal o pomoc štát. Okrem opakovaných návštev oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí, opakovane podával na príslušný súd návrhy na nariadenie výkonu rozhodnutia. V období od 06.09.2011 do 10.03.2014 súdu doručil 22 návrhov na výkon rozhodnutia o styku s dcérou. Dňa 06.02.2012 súd vyzval povinnú, aby sa súdnemu rozhodnutiu podrobila.

Keďže povinná ani po doručení výzvy žiadnym spôsobom nezmenila správanie, naďalej nekomunikovala s oprávneným, nepripravovala dieťa na styk s otcom a neumožňovala otcovi žiadny kontakt s dcérou, oprávnený podával k súdu ďalšie návrhy na nariadenie výkonu rozhodnutia. Avšak od zaslania bezvýslednej výzvy povinnej 06.02.2012 súdy už nevykonali žiadny efektívny úkon na ochranu práv sťažovateľa vyplývajúcich mu z právoplatného rozhodnutia súdu.

Okresný súd Bratislava I číslo spis. 8Em/4/2011-203 zo dňa 28.03.2012 vydal uznesenie, ktorým uložil matke pokutu vo výške 100 Eur za nedodržiavanie súdneho

rozhodnutia, avšak Krajský súd v Bratislave po matkinom odvolaní sa uznesením číslo spis. 21CoE/281/2012-222 zo dňa 31.07.2012 pokutu zrušil...“

3. Ďalej sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že „*V čase prebiehajúceho súdneho konania o výkon rozhodnutia matka maloletej podala dňa 07.11.2011 na Okresný súd Bratislava III číslo spis. zn. 38P/68/2013 návrh na zákaz styku otca s maloletou. Návrh odôvodnila tým, že sťažovateľ ich obmedzuje a prenasleduje a maloletá sa odmieta stretávať s otcom.*

Následne sťažovateľ podal dňa 15.10.2012 na Okresný súd Bratislava III k tej istej spisovnej značke číslo spis. zn. 38P/68/2013 návrh na zmenu zverenia maloletej do svojej starostlivosti, nakoľko matka prišla o bývanie, u neho ako otca sú lepšie podmienky pre maloletú a pod matkiným vplyvom sa neustále zhoršuje vzťah maloletej k nemu, čo sťažovateľ nemôže žiadnym spôsobom korigovať, nakoľko žiadny kontakt s dcérou mu nie je umožnený.

Okresný súd Bratislava III, rozsudkom sp. zn. 38P/68/2013 zo dňa 02.10.2014 rozhodol o návrhu matky na zákaz styku a o návrhu otca na zmenu zverenia tak, že prvostupňový súd zamietol návrh otca na zmenu zverenia maloletej ■ v celom rozsahu. Zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 2P/23/2006 zo dňa 22.09.2009 v časti úpravy styku otca s maloletou tak, že zakázal styk sťažovateľa s maloletou ■ Sťažovateľ podal proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III odvolanie zo dňa 18.12.2014. Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 30.06.2015 sp. zn. 11CoP/65/2015-697 rozsudok Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 38P/68/2013 zo dňa 02.10.2014 potvrdil.

V súdnom konaní napadnutým touto ústavnou sťažnosťou vydal Okresný súd Bratislava III, uznesenie sp. zn. 38Em/1/2014-601 zo dňa 31.08.2015, ktorým konanie o výkon rozhodnutia zastavil. Sťažovateľ podal proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III odvolanie dňa 05.10.2015. Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 25.11.2015 sp. zn. 18CoE/263/2015-640 uznesenie Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 38Em/1/2014 zo dňa 31.08.2015 potvrdil.“

4. Napokon sťažovateľ poukázal na to, že «... v období september 2011 až marec 2014 podal na súdy spolu 22 návrhov na výkon rozhodnutia, avšak súdy nevyužili svoju právomoc a okrem jednej výzvy smerujúcej na matku, neuplatnili žiadne prostriedky

pre nápravu stavu. Voči matke nebol nikdy uplatnený žiadny postih za nerešpektovanie súdnych rozhodnutí v poradí uvedenom v § 273 O. s. p.

Predlžovanie súdneho konania o výkon rozhodnutia, nečinnosť Okresného súdu Bratislava I a Okresného súdu Bratislava III vyhovovalo predovšetkým matke, pričom práve takéto pomalé konanie resp. nečinnosť súdu poprelo princíp spravodlivého súdneho konania. Nečinnosť súdu spôsobuje popretie princípu nestrannosti, pretože sa dostáva „na stranu“ jedného z účastníkov súdneho konania.

Na základe špecifikovaných úkonov súdu sťažovateľ poukazuje na porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného ustanovením čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa ustanovenia č. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní pod sp. zn. 8Em 4/2011 a postupom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 38Em/1/2014...

... Ako z uvedeného vyplýva, Okresný súd Bratislava I a Okresný súd Bratislava III bol v konaní nečinný (vo veci nekonal), konanie neúmerne predlžoval, čím porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky...

... Sťažnosťou napadnuté súdne konanie na Okresnom súde Bratislava III bolo ukončené dňa 15.12.2015, kedy bolo sťažovateľovi doručené Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 18Co3/263/2015-640 zo dňa 25.11.2015.».

5. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol: „1. Základné práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8/Em/4/2011 a v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 38Em/1/2014 porušené bolo.

2. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 33 000 Eur..., ktoré je Okresný súd Bratislava III povinný vyplatiť do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Od uplynutia uvedenej 15 dňovej lehoty až do vyplatenia budú k uvedenej sume pripočítané úroky z omeškania vo výške zodpovedajúcej najnižšej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky počas obdobia omeškania, zvýšenej o tri percentá.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 303,16 Eur..., ktoré je Okresný súd Bratislava III, povinný vyplatiť na účet právnej zástupkyne JUDr. Zuzany Stavrovskej... do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, na účet právnej zástupkyne sťažovateľa...“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúca porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

10. Ústavný súd zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh zistil, že konanie vedené Okresným súdom Bratislava I pod sp. zn. 8 Em 4/2011 bolo právoplatne skončené uznesením zo 17. decembra 2013, ktorým došlo v súlade s § 88 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (znenie platné v čase vydania procesného rozhodnutia, pozn.) k preneseniu miestnej príslušnosti podľa miesta bydliska maloletej na Okresný súd Bratislava III, kde bolo následne vedené pod. sp. zn. 38 Em 1/2014.

Sám sťažovateľ k podaniu doručenému ústavnému súdu 19. apríla 2016 pripojil uznesenia Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave, z ktorých vyplýva, že aj napadnuté konanie Okresného súdu Bratislava III vedené pod sp. zn. 38 Em 1/2014 bolo právoplatne skončené.

Ide o uznesenie Okresného súdu Bratislava III z 31. augusta 2015, ktorým bol návrh sťažovateľa na výkon rozhodnutia zastavený a ktoré po podaní odvolania bolo uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18 CoE 263/2015 potvrdené, pričom obe uznesenia v spojení nadobudli právoplatnosť 15. decembra 2015.

11. Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I a postupom Okresného súdu Bratislava III v napadnutých exekučných konaniach sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 15. februára 2016, t. j. v čase, keď napadnuté exekučné konania už boli skončené, a preto k namietanému porušovaniu označeného základného práva už nemohlo dochádzať a právna

neistota sťažovateľa už nemohla trvať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

12. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti už nezaoberal.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. apríla 2017